

*500 Aniv. del naixement
(Saragossa 1517)
d'Antoni Agustí Albanell
Arquebisbe de Tarragona
(1577-1586)*

Església de Tarragona

**Butlletí Oficial
de l'Arquebisbat**

**Núm. 2
Febrer de 2017**

ESGLÉSIA DE TARRAGONA

BUTLLETÍ OFICIAL DE L'ARQUEBISBAT

2

Tarragona, febrer de 2017
3a època. Núm. 515

Secció oficial

Arquebisbe

Als Quatre Vents

640. Any nou, nova oportunitat	39
641. Fills de l'Església	40
642. Unitat dels cristians	41
643. Infància missionera	42
644. El regal de Déu	43
Activitats pastorals de l'Arquebisbe durant el mes de gener.....	44

Secretaria General i Cancelleria

Decret pel qual es deixa sense efecte la constitució de la Fundació Pia no Autònoma de Misses Maria Vall Bartolí.....	46
Decret pel qual s'extingeixen les fundacions pies que han complert els cinquanta anys de vigència.....	46
Carta del Vicari general sobre la petició d'estipendis.....	47

Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona

Memòria de les activitats de l'any 2016.....	48
--	----

Secció documental

Francesc, Papa

Audiències generals "L'esperança cristiana"

5. Raquel «plora els seus fills», però... «el teu futur és d'esperança»
(Jr 31,15.17) 64
6. Salm 115. Les falses esperances en els ídols.....66
7. L'esperança cristiana – Jonàs: esperança i pregària.....68
8. L'esperança cristiana – Judit : el coratge d'una dona comunica espe-
rança al poble.....70

Defuncions

- Mn. Pere Llagostera Tous 72

(36p.)

Redacció i Administració: Pla de Palau, 2. Telèfon: 977 23 34 12 o també 977 65 70 10. 43003 Tarragona
Portada: Armoria de l'Arquebisbe Antoni Agustí Albanell, en el 500 aniv. (Cúpula del Santíssim).
Fotografia particular

Dip. Legal: T. 2 – 1958
Indústries Gràfiques Gabriel Gibert. C/ Cartagena, 12. Tel. 977 22 45 58. 43004 Tarragona
Director, composició i muntatge: Jaume Roig Roig, pvre. – correu electrònic: boat@arqtgn.cat
Publicitat: Arquebisbat de Tarragona - Secretaria General - Tel. 977 23 34 12 ext. 212 (Montserrat)

Arquebisbe Metropolità

Escrits setmanals “Als quatre vents”

640. ANY NOU, NOVA OPORTUNITAT

1 de gener de 2017

Com un ritual, quan arriba el primer dia de l'Any Nou i sonen les dotze campanades, la festa s'estén com un esclat d'alegria i d'esperança. Els diversos meridians del món propicien que les celebracions es vagin succeint, com una carrera de relleus que contemplem en les nostres televisions, començant per l'Orient.

Hi ha un text famós de Carl Sagan, escrit quan la nau Voyager 2 va prendre la primera fotografia de la Terra des de l'espai i va observar la seva aparença de petit punt blau perdut en la immensitat de l'Univers, que diu: «Cada rei i camperol, cada jove parella enamorada, cada pare i mare, cada nen esperançat, inventor i explorador, cada mestre de moral, cada polític corrupte, cada superestrella, cada líder suprem, cada sant i pecador en la història de l'espècie va viure aquí en un gra de pols suspès en un raig de llum de sol.»

Per una banda aquesta observació ens fa humils. Què és l'espai, per dominar el qual lluiten tants pobles? I què és el temps, que cada any celebrem amb les seves dates assenyalades i aniversaris?

Això no obstant, les persones no som àtoms perduts, sinó alguna cosa gran, ja que hem estat creats per Déu a imatge i semblança, participem del seu poder creador i cridats a gaudir de la vida eterna.

En la seva encíclica *Fides et ratio*, Joan Pau II observava que hi ha preguntes de fons que tots ens plantejem, com «qui sóc jo?», «quin és el sentit de la vida?», «què hi ha després?». Apareixen en la predicació de Jesucrist, però també en totes les religions, com les de Confuci i Buda, i en els filòsofs, com Plató i Aristòtil, i els escriptors, com Homer i Sòfocles.

El dia de Cap d'Any cau aquesta vegada en diumenge, el dia del Senyor, i aquesta coincidència serviria com a resposta a les preguntes. El món, i nosaltres amb ell, som del Senyor, d'ell venim i a ell anem.

Anem cap a Déu en el temps. La vida ens concedeix començar un altre any, el 2017 del calendari cristià que arrenca amb el naixement de Crist. Un any més en la nostra vida

que comença amb esdeveniments previsibles, però també amb pàgines en blanc: successos imprevisibles i fets que nosaltres mateixos farem possibles.

La felicitat que avui ens desitgem els uns als altres, mitjançant tota mena de missatges, no ha de ser foc de bengala que aviat s'apaga. Perquè perduri hem d'assentar-la en valors sòlids: la nostra relació amb Déu i amb els altres sent alhora adoradors i compassius.

Que tingueu tots un feliç i sant Any Nou.

641. FILLS DE L'ESGLÉSIA

8 de gener de 2017

El 4 octubre de 1582 santa Teresa estava agonitzant en el seu llit d'Alba de Tormes quan les monges que l'acompanyaven li van sentir aquest últim murmuri: «A la fi, Senyor, moro filla de l'Església.»

Al diumenge següent a la festa de l'Epifania la litúrgia celebra el Baptisme del Senyor. És el pòrtic dels sagraments, que ens regenera com a fills de Déu, ens revesteix de Crist i ens incorpora a l'Església, la comunitat en la qual santa Teresa estava tan satisfeta d'haver viscut fins al dia de la seva mort.

El cristià no és un vers solt, sinó que forma part d'un poema diví. No se salva sol, sinó en el si d'una comunitat de creients. Som sociables per naturalesa i Déu mateix ha volgut que estimar-lo a ell i als qui ens envolten siguin amors inseparables.

El catedràtic Francesc Torralba exposa que tot diàleg comença amb el reconeixement de l'altre, i cita que el naufrag Robinson Crusoe, perdut en una illa deserta, no troba interlocutor fins que troba Divendres. Només llavors podrà parlar amb l'indígena, i ho faran establint un sistema de signes comuns que els permetin comunicar-se. Caldran aquests signes acceptats per ambdues parts per compartir pensaments i projectes.

El baptisme ens introdueix en l'Església, ens fa germans en la mateixa fe en Jesucrist i ens porta a compartir el tresor de béns i signes que l'Església administra i ensenya des de la seva fundació. I això passa a qualsevol edat en què un rep el sagrament.

Són freqüents els batejos d'adults, com ho eren en la primitiva Església, però l'habitual i recomanat és que els nens siguin batejats en els primers mesos. El Catecisme de l'Església catòlica assenyalava en el seu punt 1250: «L'Església i els pares privarien l'infant de la gràcia inestimable d'esdevenir fill de Déu si no li conferien el baptisme poc després del naixement.» Aquesta forma de procedir està testificada des del segle II, però es remunta a la predicació apostòlica.

L'oració que Crist ens va ensenyar, el parenostre, ens porta a dirigir-nos a Déu en plural. Som part del seu poble, comunitat de batejats. De races i colors molt diversos, amb formes de pensar diferents, de totes les edats i procedències, però el signe de la Creu

ens identifica i l'aigua del baptisme ens submergeix en aquest oceà d'amor, preludi de l'amor inefable de la vida eterna.

642. UNITAT DELS CRISTIANS

15 de gener de 2017

La unitat dels cristians, tema al qual dediquem una setmana de pregària cada any per aquestes dates, és un vell anhel que no canvia. El que sí que canvia és l'actitud amb què s'afronta, sobretot des del Concili Vaticà II i els impulsos del moviment ecumènic.

Els últims Papes han agafat aquest repte com una prioritat dels seus pontificats. Pau VI es va preguntar: «Com podem anunciar de manera creïble el missatge de pau que ve de Crist si entre nosaltres continuen havent-hi rivalitats i contenciosos?»

El papa Francesc aborda el desafiament amb un llenguatge nou i rotund. En ocasió del seu encontre amb el patriarca de Constantinoble Bartomeu I a Istanbul l'any 2014, va dir: «La comunió plena no vol dir submissió de l'un a l'altre ni absorció, sinó acollida de tots els dons que Déu ha donat a cadascú.» I encara: «L'Església catòlica no pretén imposar cap exigència excepte la de professar la fe comuna i que estiguem disposats a cercar junts.»

Són conegudes les raons històriques i polítiques que van determinar la fractura de l'Església de Jesucrist. La separació entre catòlics i ortodoxos es remunta a 1054, és a dir a mil anys, i l'escissió amb els protestants ve de fa cinc segles.

El 31 d'octubre de 1517 Martí Luter va clavar suposadament les seves famoses 95 tesis a la porta de l'església del castell de Wittenberg. Aquesta llegenda —sembla demostrat que no va ser així— ha perdurat fins avui. És un símbol de com es barreja el que és llegendari amb el real. La veritat és que durant segles hi ha hagut una incomprensió i rebuig mutus que dificultaven avançar.

En ocasió de l'encontre de Lund (Suècia) propiciat pel Papa amb els luterans amb motiu dels 500 anys de la Reforma, Francesc ha exposat algunes idees suggerents. Com a exemples: No confondre unitat amb uniformitat; la unitat no passa per renunciar a una història de fe; és un do, no resultat d'esforços diplomàtics; s'aconseguirà si s'avança en l'amor i en el servei als més necessitats.

En aquest temps en què els països reben centenars de milers d'immigrants i refugiats, l'ocasió per a prestar aquest servei és clara, i aquí no cal distingir entre religions dels que arriben ni dels que presten aquests auxilis. En aquesta conjuntura, avançar en la unitat es tradueix a ajudar l'altre com si fos Jesús mateix. És el millor camí per a la unió entre nosaltres.

643. INFÀNCIA MISSIONERA

22 de gener de 2017

El 15 de març de 1831 va néixer en un petit poble de la província del Trentino, llavors austríaca i després italiana, un nen de família pagesa i pobra al qual van portar a batejar l'endemà. Es deia Daniel Comboni, un nom que va quedar lligat per a la història amb l'activitat missionera a l'Àfrica.

Als vuit anys va rebre la confirmació de la mà del bisbe de Trento i més tard va entrar al Seminari, on es va preparar per a l'ordenació sacerdotal i especialment per anar a missions. «És un desig que va créixer en mi cada vegada més des dels catorze anys», va escriure.

La seva vida —va morir als 50 anys— va ser una dedicació continuada als pobres del continent negre, en diversos països del qual va aconseguir rescatar molts esclaus.

He escollit, com qui obre un llibre de moltes pàgines, la vida del fundador dels missioners Combonians per fixar-me en un fet que tantes vegades s'ha repetit: neix un nen en un poble qualsevol d'un territori europeu. Ni la família, ni els amics ni l'ambient en general no li condicionen el fet que es plantegi una existència lligada a persones, els quals ni sabia que existissin, en llocs tan allunyats i diversos. Però Déu li fa veure que hi ha gent que el necessita, que serà feliç en la mesura que ajudi els altres.

A Tarragona, a finals de l'any passat, vam tenir l'honor d'acollir la jornada mundial del Domund i de posar en relleu la importància de l'activitat missionera. Avui, com fa l'Església en el quart diumenge de gener, celebrem un aspecte d'aquest món solidari i ho fem amb el dia dedicat a la Infància Missionera.

En començar aquesta reflexió reparant en la vida d'un nen —Daniel Comboni— volia posar de manifest que la idea de la Infància Missionera —nens que ajuden altres nens— sempre ha estat una realitat, a vegades de manera explícita.

Però els nens no sols ajuden fent-se missioners, allunyant-se per a això del seu lloc de naixement. També poden ajudar sense sortir de casa i de la seva ciutat, amb l'oració i el petit sacrifici d'una aportació solidària. La jornada d'avui és per a estimular aquesta solidaritat espiritual i material, aquest exercici de la misericòrdia amb els més necessitats,

ENQUADERNACIÓ
IMPRESA VIRGILI TARRAGONA

Impressió òfset i digital
Enquadrernació
Disseny

- Tesis · Carpetes...
- Targetes · Sobres...
- Revistes · Llibres...
- Cartells · Fulletons...
- Targetons · Invitacions...
- Tríptics · Flyer's
- i molt més*

Carrer Ferrers, 1 · 43003 TARRAGONA · 977 233 251 · info@ivirgili.com · www.ivirgili.com

que acostumen a ser a l'hemisferi Sud, amb els nens africans, però també amb tants llatinoamericans i asiàtics, per no parlar de nens europeus, potser immigrants i refugiats, que esperen la nostra mà amiga.

644. EL REGAL DE DÉU

29 de gener de 2017

Una mestra de pàrvuls observa les nenes que dibuixen. Pregunta a una d'elles: «Tu què pintes?» La nena respon: «Déu.» «Però si ningú no sap com és Déu!» —objecta la professora. «Doncs ara ho sabran!» —respon la petita.

La veritat és que qualsevol experiència religiosa autèntica comporta una intuïció del Misteri que no poques vegades aconsegueix captar algun tret de la cara de Déu; però conèixer Déu requereix estar obert a la seva revelació, sense la qual només podríem arribar a algunes aproximacions.

Per exemple, una d'elles ens diu que la creació és un acte gratuït. Sant Felip Neri observava: «El sol dóna la seva llum, el foc la seva calor, l'arbre obre els seus braços i ens ofereix els seus fruits; l'aigua i l'aire i tota la naturalesa anuncien la generositat del Creador.» No cal ser un sant per advertir que la vida és en si un regal de Déu: la nostra, la de les plantes, animals i natura tota, amb els seves universos innombrables. O és que tot ho hem fet nosaltres?

Aquest any 2017 em proposo comentar alguns aspectes de la doctrina social de l'Església. I en aquest primer em fixo en la gratuïtat dels dons rebuts, regal de Déu, perquè aquesta gratuïtat de la creació, i també de la salvació en Crist, inspira tota la doctrina social, ja que és a la base del manament de l'amor fratern. Si nosaltres hem rebut tant sense merèixer, com podem passar de llarg quan veiem una persona necessitada?

Julián Marías va dir que cal intentar imaginar Déu i la vida eterna que en ell ens espera no com si anéssim a parar a un núvol on els àngels estarien tocant l'arpa. Això resultaria avorrit i Déu detesta l'avorriment. A Déu el coneixem sobretot per la revelació que d'ell ens ha fet Jesucrist —«Qui m'ha vist a mi ha vist el Pare»— i per la mateixa paraula de Jesús coneixem l'Esperit Sant.

Hem de ser agraïts amb Déu i tenim moltes ocasions per a això, des de contemplar el somriure d'un nen fins a un paisatge meravellós. Això no obstant, també podem sentir la seva presència en la vida ordinària, en les petites coses, i llavors hem de correspondre-li. Molts de nosaltres hem après des de petits una pràctica de petits gestos: agenollar-se davant el sagrari, beneir la taula, donar les gràcies quan ens donen alguna cosa o ens obren una porta...

Només llavors la nostra vida serà una sembra d'amor i pau. En la mesura de les nostres possibilitats transformarem el món.

Gener : Activitats pastorals de l'Arquebisbe

Diumenge 1

- A la Catedral, celebra l'eucaristia conventual en la solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu.
- A la tarda, marxa per tal de fer uns dies d'exercicis espirituals.

De dilluns 2 a dijous 5

- Fa exercicis espirituals.

Divendres 6

- Acaba els exercicis espirituals i de Barcelona viatja a Menorca.

Dissabte 7

- A Menorca, a la Catedral de Ciutadella, concelebra l'eucaristia d'ordenació episcopal i presa de possessió de la diòcesi del nou bisbe, Mons. Francesc Conesa Ferrer. A la tarda retorna a Tarragona.

Diumenge 8

- A la Catedral, celebra la missa conventual en la festa del Baptisme del Senyor, durant la qual administra el sagrament de la confirmació a un grup de joves i adults i es ret homenatge als matrimonis que han complert 25, 50 i 60 anys de casats.

Dimarts 10

- Al palau arquebisbal, presideix la reunió n. 372 del Consell Episcopal.
- A l'església de Sant Antoni de Pàdua de Tarragona, administra el sagrament de la reconciliació.

Dijous 12

- Al matí, a Salomó, presideix la reunió mensual del SIERC.
- A la tarda, a la Catedral, celebra la missa exequial per l'etern repòs de Mn. Pere Llagostera Tous, canonge honorari.

Divendres 13

- A l'església parroquial de Santa Maria Magdalena del Pont d'Armentera, celebra la missa exequial en sufragi de Maria Àngela Bellmunt Gavernet, mare de Mn. Josep M. Alegret.

Dissabte 14

- A la tarda, a Cornudella de Montsant, inicia la visita pastoral a l'arxiprestat del Priorat: visita els malalts i celebra la missa estacional a l'església parroquial de Santa Maria. En acabar manté una trobada amb el Consell parroquial i amb els fidels.

Diumenge 15

- A l'església parroquial de la Nativitat de la Mare de Déu de la Morera de Montsant, celebra la missa estacional de la visita pastoral i saluda els fidels.
- Al migdia, a Torroja del Priorat, celebra la missa estacional, saluda els fidels i visita malalts.
- A continuació, dins la visita pastoral al Priorat, visita la Comunitat del Cenacle del Mas d'en Lluc, on és convidat a dinar, i a la tarda celebra l'eucaristia amb els joves i convidats.

Dilluns 16

- Al matí, a l'Hospital Joan XXIII de Tarragona, assisteix a la Marató de la Sang organitzada pel Banc de Sang i Teixits.
- A continuació, a la casa diocesana d'exercicis de la Selva del Camp, presideix la jornada diocesana de formació permanent del clergat.

Dimarts 17

- Al palau arquebisbal, presideix la reunió n. 34 del Consell del Presbiteri. A l'església de Sant Antoni de Pàdua de Tarragona, administra el sagrament de la reconciliació.

Dimecres 18

- A Premià de Mar, a la Casa Castellldaura, participa en les Jornades de Qüestions Pastorals Castellldaura 2017, organitzades pel Centre Sacerdotal Rosselló, de la Prelatura de l'Opus Dei a Catalunya.

Dijous 19

- A l'església parroquial de Sant Pau Apòstol de Tarragona, presideix l'acte ecumènic de pregària per la unitat dels cristians.

Divendres 20

- Al matí viatja a Roma, on participarà com a elector en el capítol que ha d'escollir el nou prelat de l'Opus Dei.

De dissabte 21 a diumenge 29

- A Roma, participa en l'elecció del nou prelat de l'Opus Dei.

Dilluns 30

- Acabat el capítol elector, retorna de Roma a Tarragona. Al vespre, sopa amb D. Anastasio Gil i amb els delegats de Missions de les diòcesis amb seu a Catalunya reunits a la casa d' espiritualitat Maria Antònia París de les Missioneres Claretianes de Reus.

Dimarts 31

- A Tiana, presideix la reunió n. 221 de la Conferència Episcopal Tarraconense.

Secretaria general i Cancelleria

DECRET

de 30 de desembre de 2016 pel qual es deixa sense efecte la constitució de la Fundació Pia no Autònoma de Misses Maria Vall Bartolí

PEL PRESENT DECRET DEIXO SENSE EFECTE el decret signat en data de 16 de juny de 2016 de constitució de la Fundació Pia no Autònoma de Misses Maria Vall Bartolí per no ser aquesta la voluntat exacta que la Sra. Maria Vall Bartolí expressava en el seu testament de 22 de setembre de 2010, atorgat davant el notari de les Borges Blanques Sr. César Martín Núñez, n. de protocol 1089.

† Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Arquebisbe de Tarragona.

Davant meu,
Rosalia Gras Minguella
Secretària general i cancellera

DECRET

de 19 de gener de 2017 pel qual s'extingeixen les fundacions pies que han complert els cinquanta anys de vigència

Atesa la relació adjunta de fundacions pies que s'han extingit el dia 31 de desembre de 2016 per haver complert els cinquanta anys de vigència o per haver-se'n exhaurit la dotació inicial, facilitada pel Sr. Ecònom de l'Arquebisbat;

PEL PRESENT DECRET, en virtut de les facultats que m'atorga el c. 1308 del Codi de Dret Canònic, extingeixo les esmentades fundacions pies, el capital de les quals, comptabilitzat a 18 de gener de 2017, es transferirà a l'Institut per al Sosteniment del Clergat.

† Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Arquebisbe de Tarragona. Davant meu,

Rosalia Gras Minguella
Secretària general i cancellera

Fundació	Entitat beneficiària
Miró	Parròquia de l'Assumpció d'Alcover
Figueras	Parròquia de Sant Julià de l'Arboç
Galofré-Gallart	Gallart Magarolas, Francesc
C. Mínimes de Valls	Mínimes de Sant Francesc de Paula
Felip	Clarisses de Reus
Toldrà	Caixa Diocesana
Guardiola	Caixa diocesana

Vicari General

CARTA

de 13 de gener de 2017 sobre la petició d'estipendis

Benvolguts preveres:

Al llarg dels darrers anys s'ha incrementat moltíssim la petició d'estipendis a collectoria per part dels preveres. Fins ara hi havia un bossa de diners procedents de fundacions de misses per a celebrar que permetia atendre totes les sollicituds i donar 20 estipendis mensuals per a tots els qui ho demanaven.

A causa de la gran sortida de diners d'aquesta bossa i als rendiments més minsos dels diners de les fundacions per raó de la mala situació econòmica que estem travessant, s'ha reduït la disponibilitat de diners per a poder oferir intencions de misses.

A partir d'aquest mes de febrer, doncs, només es donaran 10 estipendis mensuals de collectoria. Així podran continuar rebent estipendis tots els qui els sollicitin.

Ja que per qüestions fiscals hi ha d'haver constància de les sortides de la caixa diocesana, els estipendis no s'abonaran per finestra i ho organitzarem de la següent manera: els mossens que necessitin estipendis els hauran de demanar mensualment al Departament d'assumptes econòmics, on els donaran el vistiplau i els diners corresponents seran abonats semestralment, els mesos de juny i desembre, amb la retribució que rebem de la diòcesi, amb l'especificació conforme és d'intencions de misses. Això pot suposar una mica de molèstia, però, estudiat al Consell Episcopal, ens ha semblat que és la millor manera de procedir.

He de recordar que rebre uns estipendis no és un complement o un ajut al que els preveres percebem de la diòcesi, sinó que es reben amb el compríms d'aplicar una missa per la intenció del donant. També seria convenient que valoréssim la pregària que fem pels difunts en aplicar la intenció de la missa i així ho féssim entendre als fidels, animant-los a encarregar misses pels seus difunts, especialment en els aniversaris i dies assenyalats.

Una salutació ben cordial,

Joaquim Fortuny Vizcarro
Vicari general

Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona

MEMÒRIA

de les activitats de l'any 2016

L'AHAT, és una institució cultural que pertany a l'Arquebisbat de Tarragona, entre d'altres, acull i gestiona els fons de l'Arxiu Capitular de Catedral de Tarragona i l'Arxiu de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla de Tarragona que té en dipòsit, amb la finalitat conservar, restaurar i facilitar-ne l'accés i la consulta.

Objectius i projectes

Després de vint-i-sis anys el juny del 2016 la Sra. Teresa Salort i Volart es va jubilar. Durant tots aquests anys ha estat la cara visible de l'arxiu, i l'encarregada d'atendre i servir la documentació als investigadors a la sala de consulta. Aprofitem aquestes ratlles per agrair-li el seu treball i compromís envers l'AHAT.

Observant les dades d'usuaris i consultes presencials d'aquests darrers anys es veu clarament, que la seva disminució és proporcional a l'augment de les consultes i pàgines visualitzades de documentació digitalitzada des de les webs de l'AHAT, l'ACT i l'AHSP. La digitalització ha provocat que molts dels investigadors que abans venien in situ a l'AHAT ara facin les seves consultes còmodament des de casa seva a través de la web. Però, encara més important, internet ha facilitat, a moltes persones que abans no podien venir per qüestions horàries o de distància, l'accés a tota aquesta documentació digitalitzada. Durant el 2016 la web de l'AHAT va tenir una mitjana de 473 visites diàries, en la seva gran majoria realitzades des de Catalunya, però també de la resta de l'Estat Espanyol, Europa, Amèrica i Àsia. Com bé diu el director de l'arxiu Mn. Manuel M. Fuentes i Gasó, la digitalització de la documentació i la seva difusió a través de la xarxa a democratitzat l'accés a la cultura. Així doncs, l'objectiu que ens vam marcar de facilitar el màxim possible l'accés als nostres fons documental s'ha complert amb escreix, i en el futur esperem poder posar a l'abast de tota la ciutadania el major nombre possible d'informació.

El 2016 es va seguir amb la política de concentració de fons documentals. Es va dipositar documentació de 7 fons parroquials. També es va dipositar documentació d'un prevere i de dos arquebisbes de Tarragona. Per altra banda, diverses institucions relacionades amb l'Església de Tarragona dipositaren a l'AHAT el seu fons: la Fundació Casa de Sant Josep, Mans Unides de Tarragona i el fons històric del monestir de clarisses de la Mare de Déu de la Serra de Montblanc. Finalment, el Museu Diocesà de Tarragona va dipositar 2 llibres de la confraria de Santa Tecla de la catedral de Tarragona, els quals foren reintegrats al fons de l'ACT. En total es van dipositar 42,72 ml de documentació.

Internament el personal de l'arxiu va continuar organitzant, classificant, descrivint i catalogant els fons documentals amb el programa informàtic **gArxiu**, adaptat a la Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). El 2016 es van catalogar 3.408 unitats documentals. Així mateix, com en els anys anteriors es va continuar amb la indexació dels testaments, dispenses matrimonials, expedients matrimonials i expedients de trasllats de restes humanes. De tots els fons documentals dipositats durant l'any 2016 es van realitzar els inventaris sumaris que van permetre formalitzar l'acta de lliurament i alhora la seva localització. De l'Arxiu Capitular de la Catedral de Tarragona es van catalogar 212 unitats documentals i del fons de l'Arxiu Històric de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla 418 unitats documentals. Per altra banda, els musicòlegs Montserrat Canela Grau i Josep Maria Salisí Clos van començar a treballar amb el fons musical de Mn. Miquel Rué Rubió, mestre de capella de les catedral de Girona i Tarragona, per tal de dur-ne a terme la seva catalogació.

Durant el 2016 es va continuar amb la tasca de digitalització dels fons documentals de l'AHAT gràcies al finançament obtingut a través de diversos convenis, ajuts i de la col·laboració desinteressada de diversos particulars. En total es van digitalitzar 860 unitats documentals dels fons de l'AHAT que representen 108.647 imatges, de l'ACT es van digitalitzar 789 que equivalen a 25.856 imatges i de l'AHSP es van digitalitzar 16 unitats documentals amb un volum de 3.436 imatges. El total dels tres arxius és de 10.963 documents digitalitzats que representen un volum total de 1.664.036 imatges.

Progressivament, els documents en mal estat, que malauradament són bastants, es van restaurar en la mesura de les possibilitats econòmiques de l'AHAT. El 2016 el Taller de Restauració de Documents Gràfics del monestir de Sant Pere de les Puelles de Barcelona va restaurar dos llibres sacramentals (segles XVIII-XIX) de la parròquia de la Nativitat de la Mare de Déu de Vilaplana, i van enquadernar un llibre de registre de malalts (1926-1937) del fons de l'Arxiu Històric de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla.

En l'àmbit de la col·laboració amb les institucions, cal destacar el conveni signat amb la Diputació de Tarragona per tal de digitalitzar els llibres sacramentals de la parròquia de Santa Maria de Falset, així com també els convenis de col·laboració amb l'ajuntament de Llorac i l'empresa Repsol SL. Com en els darrers anys, l'empresa Dinser Servicios Informáticos SL., va col·laborar amb el projecte de digitalització de diversos fons parroquials. Finalment, destacar el conveni signat amb Mans Unides de Tarragona per tal de dipositar el seu fons documental a l'AHAT.

Finalment, agrair als 46 particulars que desinteressadament han col·laborat amb el projecte de digitalització dels fons documentals ja que gràcies a les seves aportacions s'han pogut digitalitzar 159 documents, principalment documentació de fons parroquials (llibres sacramentals, testaments, capítols matrimonials, manuals notariais, etc.), però també dispenses matrimonials, expedients de reparació de temples o processos de la cúria eclesiàstica. Tota aquesta documentació digitalitzada esta a l'abast de tothom al web www.ahat.cat

Personal

Manuel Maria Fuentes i Gasó, pvre., director.

Joan Maria Quijada Bosch, tècnic-arxiver.

Neus Sánchez Pié, tècnic-arxiver, responsable de l'Arxiu Històric de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla i de l'Arxiu Capitular de Tarragona.

Jordi Altés Martí, enginyer informàtic superior.

Teresa Salort Volart, administrativa.

Xavier Sánchez Sancho, administratiu.

Mercè Ollé Fortuny, estudiant del grau d'història de la URV. 150 hores de pràctiques de l'assignatura Pràctiques externes del curs acadèmic 2015-2016.

Joan Roca Peralta, estudiant del grau d'història de la URV. 150 hores de pràctiques de l'assignatura Pràctiques externes del curs acadèmic 2015-2016.

Isabel Sanromà Lucia, voluntària.

Montserrat Coll Calaf, voluntària.

Joan Queralt Vidal, voluntari.

Joan Cañas Folch, voluntari.

Infraestructura

- Instal·lació d'unes noves prestatgeries a la sala Mn. Sanç Capdevila i Felip per tal d'ampliar la capacitat de la biblioteca auxiliar de l'AHAT.

Formació del personal

- El dia 8 de novembre, visita de treball a l'Arxiu Diocesà i al Museu Diocesà i Comarcal de Solsona per veure l'exposició L'arquitecte de capçalera, Bernardí Martorell en el centenari del Cementiri d'Olius (1916-2016).

Moviment i tractament de fons

Nous fons dipositats

Personals

- Mn. Josep Bofarull Veciana [segle XX], 1,32 ml.

Institucions

- Fundació Casa de Sant Josep de Tarragona [segle XX], 0,48 ml.
- Mans Unides de Tarragona [segle XX], 0,48 ml.

Ingressos de documentació de fons existents

Parroquials

- Bisbal del Penedès. Parròquia de Santa Maria (1939-1984), 1,92 ml.
- Llorenç del Penedès. Parròquia de Sant Llorenç (segle XVI-1990), 1,32 ml.
- Montblanc. Parròquia de Santa Maria la Major (1483-2015), 30 ml.
- Prenafeta. Parròquia de Sant Joan Evangelista [dècades 1940-1960], 0,12 ml.
- Rocamora. Parròquia de Sant Magí (1939-2001), 0,12 ml.
- Sant Jaume dels Domenys. Parròquia de Sant Jaume apòstol (1856-2000), 1,44 ml.
- Vallmoll. Parròquia de Santa Maria [segle XX], 0,60 ml.

Personals

- Dr. Josep Pont i Gol, arquebisbe de Tarragona [segle XX], 3 ml.
- Dr. Jaume Pujol i Balcells, arquebisbe de Tarragona [segle XX], 0,60 ml.

Institucions

- Monestir de clarisses de la Mare de Déu de la Serra de Montblanc [segles XVII-XIX], 1,20 ml.
- Arxiu Capitular de Tarragona [segle XVIII], 0,12 ml.

Documentació dipositada	
2007	28,42 ml.
2008	23,04 ml.
2009	89,28 ml.
2010	62,92 ml.
2011	87,88 ml.

Documentació dipositada	
2012	48,34 ml.
2013	19,80 ml.
2014	44,88 ml.
2015	97,44 ml.
2016	42,72 ml.
TOTAL	544,72 ml.

Usuaris, consulta i préstecs

Al llarg de l'any 2016 el personal de l'AHAT va atendre 367 consultes de 124 usuaris diferents a la sala de consulta, 47 dels quals era el primer cop que hi venien. Es van servir 1.686 unitats documentals; 961 era documentació del fons Parroquials, 118 del fons dels Arquebisbes, 196 del fons del Vicariat i Oficialat Eclesiàstic, 52 del fons de Secretaria de Cambra i Govern, 18 del fons d'Associacions i confraries, 13 del fons de Monacals, Religiosos i Religioses, 278 dels fons Personals, 4 del fons Baronial i 46 de l'Arxiu Capitular de Tarragona.

Respecte als estudis realitzats amb aquesta documentació, cal remarcar encara el predomini de la recerca genealògica amb el 54,18 % d'unitats documentals utilitzades per a aquesta finalitat, davant el 45,82 % per a l'elaboració d'estudis demogràfics, topònims, onomàstics, paleogràfics o d'altres àmbits de recerca. Aquesta igualtat en els percentatges té la raó principal en que la gran majoria dels llibres sacramentals estan penjats a la web de l'AHAT i les consultes que abans es feien d'aquests llibres presencialment ara són via web.

Tanmateix, l'AHAT ha rebut 393 consultes externes, via correu electrònic, correu ordinari o telèfon.

Any	Consultes	Usuaris	UDC
2009	1.205	220 (180)*	3.841
2010	921	214 (136)*	2.964
2011	840	273 (097)*	2.774
2012	807	210 (118)*	2.426
2013	747	192 (158)*	2.517
2014	656	202 (085)*	2.272
2015	487	149 (057)*	1.866
2016	367	124 (047)*	1.686
TOTAL	6.030	878**	20.346

Usuaris presencials ACT

Any	Consultes	Usuaris	UDC
2011	56	12	184
2012	51	17	227
2013	18	12	78
2014	26	12	53
2015	16	5	74
2016	17	11	46
TOTAL	184	69	662

Usuaris presencials AHSPT

A partir del 5 de maig de 2014 l'accés a la documentació es fa mitjançant la web, ja que la majoria de documentació a la qual es permet el seu accés, segons la legislació vigent, està digitalitzada. Per aquest motiu hi ha una davallada de consultes presencials.

Any	Consultes	Usuaris	UDC
2012	54	8	138
2013	10	5	22
2014	1	1	1
2015	1	1	1
TOTAL	66	15	162

La disminució de investigadors presencials es veu compensada amb escriure amb l'augment, any rere any, de la consulta de la documentació digitalitzada a través de les tres webs pròpies de cadascun dels arxius.

Estadístiques web AHAT

L'any 2016 la web de l'AHAT va rebre 172.619 visites de 26.921 usuaris de 86 països, que van visualitzar un total de 6.167.271 imatges de documents digitalitzats. El web va tenir una mitjana de 473 visites diàries.

Any	Visites	Usuaris	Imatges visualitzades
2009	13.171	4.753	219.304
2010	27.008	7.963	746.755
2011	43.290	11.689	1.360.746
2012	64.852	16.112	2.372.491

Any	Visites	Usuaris	Imatges visualitzades
2013	74.076	16.746	3.575.616
2014	82.967	18.886	4.621.505
2015	108.298	24.000	5.305.806
2016	172.619	26.291	6.167.271
TOTAL	585.831		24.369.494

Estadístiques web ACT

L'any 2016 la web de l'ACT va rebre 2.220 visites de 1.824 usuaris de 57 països, que van visualitzar un total de 6.465 imatges de documents digitalitzats.

Any	Visites	Usuaris	Imatges visualitzades
2012	501	400	924
2013	1.343	963	6.103
2014	1.670	1.390	5.726
2015	1.633	1.346	2.911
2016	2.220	1.824	6.495
TOTAL	7.367		21.129

Estadístiques web AHSPT

L'any 2014 compta a partir del 5 de maig. L'any 2016 la web de l'AHSPT va rebre 2.498 visites de 1.777 usuaris de 32 països, que van visualitzar un total de 9.945 imatges de documents digitalitzats.

Any	Visites	Usuaris	Imatges visualitzades
2014	913	617	11.816
2015	895	582	9.029
2016	2.498	1.777	9.945
TOTAL	4.306		30.790

Instrumentes de treball elaborats amb el programa gArxiu adaptat a la normativa de descripció arxivística de Catalunya (NODAC)

Descripció i informatització dels fons de l'AHAT

- Arquebisbes, 1.050 unitats documentals.
- Vicariat i Oficialat Eclesiàstic, 783 unitats documentals.

- Secretaria de Cambra i Govern, 32 unitats documentals.
- Administració econòmica, 54 unitats documentals.
- Parroquials, 1.249 unitats documentals.
- Confraries i associacions, 1 unitat documental.
- Monacals, religiosos i religioses, 3 unitat documental.
- Província Eclesiàstica Tarraconense, 3 unitats documentals.
- Caus dels Sants, 2 unitats documentals.
- Personals, 226 unitats documentals.
- Còdexs i manuscrits, 1 unitat documental.

En total, el 2016 es van catalogar 3.408 unitats documentals de l'AHAT amb el **gArxiu**, el programa informàtic de gestió documental.

Documentació catalogada	
2006	1.432
2007	1.100
2008	1.427
2009	2.814
2010	4.749
2011	3.921
2012	3.492
2013	2.081
2014	2.268
2015	4.503
2016	3.408
TOTAL	31.195

El 2016 els voluntaris i els estudiants en pràctiques han continuat les diverses tasques d'indexació iniciades en els anys anteriors. Així doncs, el Sr. Joan Cañas i Folch va indexar 1.150 testaments, la Sra. Isabel Sanroma Llúcia 382 dispenses matrimonials, i la Sra. Montserrat Coll Calaf va descriure 957 expedients matrimonials i 819 expedients de trasllats de restes. Finalment, el Sr. Joan Queralt Vidal va passar a ordinador tot un seguit d'inventaris a llapis realitzat amb anterioritat per la Gna. Dolors Aguiló.

Per altra banda, els musicòlegs Montserrat Canela Grau i Josep Maria Salisi Clos han començat a treballar amb el fons musical de Mn. Miquel Rué Rubió per tal de dur-ne a terme la seva catalogació.

*Descripció i informatització de l'Arxiu Capitular
de la Catedral de Tarragona*

- Fons Catedral, 30 unitats documentals.
- Fons Capítol Catedral, 147 unitats documentals.
- Fons Comunitat de preveres, 35 unitats documentals.

En total, el 2016 es van catalogar 212 unitats documentals de l'ACT amb el gArxiu, el programa informàtic de gestió documental.

Documentació catalogada	
2011	248
2012	1.035
2013	802
2014	117
2015	1.740
2016	212
TOTAL	4.118

*Descripció i informatització de l'Arxiu Històric
de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla*

- Fons Hospital de Sant Pau Santa Tecla, 408 unitats documentals.
- Fons Teatre Principal, 1 unitat documental.
- Fons Cementiri, 9 unitats documentals.

En total, el 2016 es van catalogar 418 unitats documentals de l'AHSPPT amb el gArxiu, el programa informàtic de gestió documental. Per altra banda, el Sr. Joan Cañas i Folch va començar la indexació dels dietaris del cementiri. En total en va indexar 9.500.

Documentació catalogada	
2010	49
2011	2.191
2013	192
2014	31
2015	273
2016	418
TOTAL	3.154

Digitalització

Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona

Any	UD Digitalitzades	Imatges digitals	Terabits
2008-2009	710	183.345	
2010	730	112.677	
2011	1.618	305.896	
2012	697	123.512	
2013	909	143.869	
2014	1.125	192.861	
2015	1.001	219.753	
2016	860	108.647	
TOTAL	7.650	1.390.560	36,24 TB

Arxiu Capitular de Tarragona

Any	UD Digitalitzades	Imatges digitals	Terabits
2009	21	6.520	
2012	59	49.736	
2013	103	74.512	
2014	29	17.117	
2015	561	22.380	
2016	789	25.856	
TOTAL	1.562	196.121	2,85 TB

Arxiu Històric de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla

Any	UD Digitalitzades	Imatges digitals	Terabits
2012	689	37.877	
2013	1.004	34.448	
2014	41	1.535	
2015	1	59	
2016	16	3.436	
TOTAL	1.751	77.355	2,22 TB

En total l'AHAT gestiona la conservació de la digitalització de la documentació dels tres arxius: AHAT, ACT i AHSPT. Els tres arxius sumen un total de 10.963 unitats documentals digitalitzades que representen un volum de 1.664.036 imatges digitals que ocupen en total 41,31 TB.

Per tal de garantir l'òptima conservació de tot aquest volum d'informació l'AHAT compta amb un sistema propi repositori digital, el qual garanteix, en tot moment, la seva correcta conservació.

Conservació i restauració

El Taller de Restauració de Documents Gràfics del monestir de Sant Pere de les Puelles de Barcelona va restaurar el llibre de matrimonis (1723-1828) i d'òbits (1727-1835) de la parròquia de la Nativitat de la Mare de Déu de Vilaplana, i va enquadrar un llibre de registre de malalts (1926-1937) del fons de l'Arxiu Històric de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla.

Convenis i col·laboracions institucionals

- Conveni amb Repsol. El 15 de febrer l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol i Balcells, arquebisbe de Tarragona i primat, i el Sr. Josep Francesc Font i Mañez, en nom i representació de la companyia, signaren un conveni de col·laboració per tres anys, el qual permetrà la digitalització dels manuals notariaus dels segles XIII al XV dels fons parroquials dipositats a l'AHAT.
- Conveni amb la Fundació Privada Mútua Catalana. El 9 d'abril l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol i Balcells, arquebisbe de Tarragona i primat, i els Srs. Joan Josep Marca Torrents, patró president, i Ramon Marrugat Cuyàs, patró portaveu de la Fundació Privada Mútua Catalana signaren un conveni que entre d'altres punts establia un ajut econòmic per a la publicació de les actes del cicle de conferències de l'Any Cardenal Vidal i barraquer. Testimoni fidel (1943-2013).
- Conveni amb l'ajuntament de Llorac. El 20 d'abril l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol i Balcells, arquebisbe de Tarragona i primat, i l'Il·lm. Sr. Santiago Trilla i Guim, alcalde de Llorac, van signar el conveni de col·laboració que permetrà la digitalització dels llibres sacramentals de la parròquia de Sant Gil d'Albió.
- Conveni amb la Diputació de Tarragona. El 20 de maig l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol i Balcells, arquebisbe de Tarragona i primat, i l'Excm. Senyor Josep Poblet i Tous, president de la Diputació de Tarragona, van signar el conveni de col·laboració que permetrà la digitalització dels llibres sacramentals de la parròquia de Santa Maria de Falset.
- Conveni amb Mans Unides de Tarragona. El 13 d'octubre Mn. Manuel M. Fuentes i Gasó, director de l'AHAT, i la Sra. Teresa Feliu Méndez, presidenta de Mans Unides a Tarragona, signaren el conveni pel qual Mans Unides de Tarragona dipositarà el seu fons documental a l'AHAT.

- Col·laboració de l'empresa Dinser Servicios Informáticos S.L. per a digitalitzar dos llibres d'òbits del segle XVII de la parròquia de Sant Pere apòstol de Reus, els llibres sacramentals dels segles XIV-XIX de la parròquia de Santa Maria de l'Albi, els baptismes i matrimonis del segle XVIII i XIX de Sant Jaume apòstol d'Arbeca, així com la sèrie complerta dels llibres sacramentals pendents de les parròquies de la Immaculada Concepció de l'Espluga Calba, Santa Maria de Maldà, Sant Martí bisbe de Sant Martí de Maldà i Santa Maria de Vallfogona de Riucorb.

Donacions i mecenatge

- El juny del 2013 l'AHAT va oferir als seus investigadors, simpatitzants i amics la possibilitat d'esdevenir patrocinadors del projecte de digitalització, i participar d'una manera activa en el seu finançament. L'any 2016 l'AHAT quaranta sis particulars van aportar el seu granet de sorra al projecte i amb les seves donacions es van poder digitalitzar 159 documents, principalment documentació de fons parroquials (llibres sacramentals, testaments, capítols matrimonials, manuals notariais, etc.), però també dispenses matrimonials, expedients de reparació de temples o processos de la cúria eclesiàstica. Tot seguit les persones que enguany han col·laborat amb el projecte de digitalització: Carles Babot Nello, Valentina Baldrich de Petit- Laurent, Cristina Barastegui Baget, Marc Barella Hernández, Francesc Bertran París, Mercè Bonet Roca, Margarida Borrás Martorell, Òscar Bové Pérez, Jaume Cardona Casanova, Eduard Contijoch Miquel, Jordi Cornadó Caballé, Salvador Escuté Boqué, Família Armejach, Héctor Félix Aizcorbe, Miguel Ángel Fernández González, Albert Gil Fontanet, Rosa M. Llop Tous, Cristina Montseny Figueruelo, Maria Elena Morató Pàmies, Joan Bernat Nicolas Hungerbühler, Laura Pasano Torrens, Joan Francesc Rull Cartaà, Jordi Sotorra Montblanch, David Torrell Andrés, Eduard Torrell Massó, Lluís Virgili Virgil i vint-i-una persones més que van fer aportacions anònimament.

En total des del 2013 s'han digitalitzat un total de 571 documents que ja estan disponibles a www.ahat.cat A tots gràcies per ajudar-nos a tirar endavant el projecte de digitalització!

Acció cultural

Difusió

- El 29 de febrer l'Arxiu Capitular de Tarragona va estrenar nova imatge corporativa.
- El 19 de març, la Televisió Diocesana de l'Arquebisbat de Tarragona va entrevistar a Mn. Manuel M. Fuentes i Gasó, Montserrat Canela Grau i al Dr. Josep M. Gregori Cifré en relació a la presentació del catàleg Inventaris dels fons musicals de Catalunya. Volum 8: Fons de la catedral de Tarragona i la digitalització del fons musical.
- El dia 1 d'abril el Telenotícies Comarques edició de Tarragona de TV3 va donar la notícia de la presentació del catàleg del fons musical de la catedral i la seva digitalització.

- El 2016 la Fundació Noguera va posar a l'abast de tothom, des de la seva web, en versió en PDF el llibre *De Rebus Gestis Ecclesiae*. Els llibres de notes del capítol catedral de Tarragona (1734-1930).
- La revista *Frontissa*, número 30, de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana (CCEPC) Coordinadora del Centre d'Estudis va publicar l'article *L'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona*. El procés digitalització.
- La revista *Mestall*, Butlletí de l'Associació d'Història Rural, número 39, es va fer ressò de la celebració de les II Jornades Mn. Sanç Capdevila i Felip dedicades a l'estudi de la família i les dinàmiques socials durant l'Antic Règim.

Cursos, conferències i jornades

- El dia 30 de gener Mn. Manuel M. Fuentes i Gasó, i en Joan Maria Quijada Bosch van presentar *La digitalització dels fons de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona a la I Jornada de Genealogia i Arxius*. Descobrim les nostres arrels organitzades pel el Centre d'Estudis Locals del Vilosell i l'Ajuntament del Vilosell amb la col·laboració del Centre d'Estudis de les Garrigues, a la Sala Polivalent.
- El dia 31 de març a la sala d'actes del Centre Tarraconense El Seminari, es va presentar l'inventari i la digitalització del fons musical de la catedral de Tarragona que ha estat possible gràcies al patrocini de l'empresa Repsol. L'acte va ser presidit pel Sr. Arquebisbe, Mons. Jaume Pujol Balcells; amb l'assistència i intervenció del Degà del Capítol Catedral, Mn. Joaquim Fortuny Vizcarro, els dos dels autors del catàleg *Inventaris dels fons musicals de Catalunya*. Volum 8: *Fons de la catedral de Tarragona*, el Dr. Josep Maria Gregori Cifré i la Sra. Montserrat Canela Grau, i el Sr. Josep Bertran Gimferrer, responsable de comunicació de l'empresa Repsol, patrocinadora del projecte de digitalització. L'acte va cloure amb la interpretació de dues peces musicals compostes al llarg del segle XVIII per part d'Antoni Milà el qual va ser mestre de capella de la catedral entre els anys 1770 i 1789.
- El dia 7 d'abril, van visitar l'AHAT, uns trenta alumnes de l'assignatura d'Arxivística del Grau d'Història de la URV, acompanyats per la professora Coral Cuadrada Majó.
- El dia 19 d'abril la Neus Sánchez Pié va presentar la ponència *L'Arxiu Històric de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla de Tarragona: preservació, conservació i difusió del patrimoni hospitalari tarragoní als V Abrils de l'Hospital*. Simposi internacional història i etnografia hospitalàries organitzat per l'Institut de Recerca en Cultures Medievals (IRCUM), Medical Anthropology Research Centre de la URV (MARC) amb la col·laboració de l'Institut Pere Mata de Reus i el Doctorat en Antropologia i Comunicació de la URV (DAFITS), el Màster d'Antropologia mèdica i salut global (URV-UB-IMF/CSIC) i el Màster de Cultures Medievals de la UB. Les ponències del simposi van tenir lloc els dies 19 a la sala de grau del Campus Catalunya de la URV i el 20 d'abril a l'institut Pere Mata de Reus.
- El dia 5 de maig a l'aula de Sant Magí del Centre Tarraconense El Seminari Mn. Manuel M. Fuentes i Gasó, i en Joan Maria Quijada Bosch va presentar la catalogació

i digitalització del fons documental de la Província Eclesiàstica Tarraconense. L'acte va comptar amb l'assistència dels bisbes de les diòcesis amb seu a Catalunya, reunits en la Conferència Episcopal Tarraconense al Santuari de la Mare de Déu de Loreto, a Tarragona.

- Els dies 16 i 17 de juny, a la sala de Santa Tecla del Centre Tarraconense El Seminari, va tenir lloc les II Jornades d'Història Mn. Sanç Capdevila i Felip aquest cop dedicades a Família i dinàmiques socials durant l'Antic Règim. El primer dia van intervenir la Dra. Montserrat Sanmartí i la Dra. Isabel Companys Ferrerons amb La família tarraconina del segle XVI segons els inventaris de Bernat Gendre, el Dr. Llorenç Ferrer i Alós amb la conferència Estratègies familiars a partir de la genealogia, la Dra. Sofia Mara de la Cruz, amb la ponència Quan la família és alhora escola i obrador. La nisaga dels escultors Bonifàs (segles XVII-XIX), la Dra. Rosa Congost i Colomer amb la xerrada Més enllà de la reconstitució de famílies i de les estratègies hereditàries: les dinàmiques familiars en l'estudi del canvi social. L'exemple de la regió de Girona, segles XVIII i XIX i per acabar el dia el Dr. Antoni Riera Melis amb la ponència Aspectes de l'alimentació a l'època medieval i moderna. El segon dia va començar amb Dr. Daniel Piñol Alabart amb La mort a l'Edat Mitjana al Camp de Tarragona, tot seguit la Dra. Teresa Vinyoles Vidal amb la conferència El paper de la dona en la societat medieval catalana i les jornades es van cloure amb la ponència La família a l'edat moderna del Dr. Valentí Gual Vilà.
- El dia 12 d'agost, a la sala d'exposicions i conferències de l'ajuntament de Vallbona de les Monges Mn. Manuel M. Fuentes i Gasó, i en Joan Maria Quijada Bosch van presentar els treballs de digitalització dels llibres sacramentals de les parròquies de Sant Llorenç, diaca i màrtir, i Santa Maria de Vallbona de les Monges.
- Els dies 6, 13, 20 i 27 d'octubre, 3, 10, 17 i 24 de novembre i 1 i 15 de desembre es va realitzar, a l'Aula Sant Magí del Centre Tarraconense El Seminari, el curs La reforma de l'Església: Església i societat durant els segles XVI i XVII a l'arquebisbat de Tarragona organitzat per l'AHAT i l'ACT. El curs va ser impartit per Mn. Manuel M. Fuentes i Gasó, director de l'AHAT. Hi van haver trenta alumnes matriculats.
- El dia 18 de novembre, a la biblioteca de Cervià de les Garrigues Mn. Manuel M. Fuentes i Gasó, i en Joan Maria Quijada Bosch van presentar la digitalització dels llibres sacramentals de la parròquia de Santa Maria.
- El dia 23 de novembre, van visitar l'AHAT, una vintena d'alumnes de l'assignatura d'Història i Concepte de Patrimoni del Grau d'Història de l'Art de la URV, acompanyats per la professora Anna Isabel Serra Masdéu.
- El dia 16 de desembre, van visitar l'AHAT, deu alumnes del màster de cultures medievals de la Universitat de Barcelona acompanyats pels professors Dr. Antoni Conejo Dapena i el catedràtic de paleografia Ignasi J. Baiges Jardí.

Webs de l'AHAT, l'ACT i l'AHSP

- Des del dia 22 de gener es poden consultar al web de l'AHAT nous llibres sacramentals digitalitzats de les parròquies de Sant Miquel arcàngel d'Alforja, Sant Pere apòstol de Belltall, Sant Bartomeu apòstol de Montferri, Sant Pere ad Vincula de Mont-ral, Sant Pere apòstol de Reus, Sant Joan Baptista de Rodonyà, Santa Maria de Vial-rodona i Santa Maria del Vilosell, testaments de Sant Miquel arcàngel de l'Espluga de Francolí, i dispenses matrimonials.
- El dia 15 de febrer, l'AHAT s'estrena a la xarxa social Instagram.
- Des del dia 9 de març es poden consultar al web de l'AHAT nous llibres sacramentals digitalitzats de les parròquies de Sant Miquel arcàngel d'Alforja, Santa Maria Magdalena de Blancafort, Santa Maria de Cabra del Camp, la Immaculada Concepció de l'Espluga Calba, Sant Joan Evangelista de Lilla, Sant Miquel arcàngel dels Omellons, Sant Pere apòstol de Reus, Sant Salvador de Rocafort de Queralt, Sant Salvador de Rojals, Sant Martí bisbe de Sant Martí de Maldà, Sant Martí bisbe de Vilaverd, Santa Maria del Vilosell, els processos de la cúria del vicariat eclesiàstic relatius a la població de la Riera de Gaià, i dispenses matrimonials.
- Des del dia 28 d'abril es poden consultar al web de l'AHAT nova documentació parroquial digitalitzada de les parròquies de Santa Maria de l'Albi, Sant Martí bisbe de l'Aleixar, Sant Miquel arcàngel de Mont-roig del Camp, Santa Maria de Cornudella de Montsant, Sant Pere apòstol de Reus, Sant Martí bisbe de Sant Martí de Maldà, Santa Maria de Siurana, Santa Maria del Vilosell, i dispenses matrimonials i expedients de reparació de temples de l'església de Vilallonga del Camp.
- Des del dia 6 de juny es poden consultar al web de l'AHAT nous llibres sacramentals digitalitzats de les parròquies de Sant Gil d'Albió, Sant Jaume apòstol d'Arbeca, Santa Maria de Cabra del Camp, Santa Maria de Conesa, Santa Maria de Cornudella de Montsant, Santa Maria de Falset, la Mare de Déu del Roser de Guialmons, Sant Pere apòstol de Reus, Santa Maria de la Secuita i Santa Maria de Vallfogona de Riucorb, testaments de Santa Maria Magdalena de la Nou de Gaià, i dispenses matrimonials.
- Des del dia 8 de juliol es poden consultar al web de l'AHAT nous llibres sacramentals de Santa Maria de l'Albi, Santa Maria d'aguiló, Sant Jaume apòstol d'Arbeca, Santa Maria de Maldà, Sant Jaume apòstol de Riudoms, Santa Martí bisbe de Sant Martí de Maldà, la Nativitat de la Mare de Déu de Vilaplana, Santa Maria del Vilosell.
- Des del dia 27 de juliol es poden consultar al web de l'AHAT nova documentació parroquial digitalitzada de les parròquies Sant Jaume apòstol d'Arbeca, Santa Maria la Major de Prades, Sant Pere apòstol de Reus, Santíssima Trinitat de Tarragona i dispenses matrimonials.
- El dia 8 de setembre es poden consultar a la web de l'AHSP els registres diaris del cementiri de Tarragona (1854-1932).

- Des del dia 10 d'octubre es poden consultar al web de l'AHAT nova documentació parroquial digitalitzada de les parròquies Sant Miquel arcàngel d'Alforja, l'Assumpció de les Borges del Camp, Santa Maria de Cornudella de Montsant, la Immaculada Concepció de l'Espluga Calba, Santa Maria Magdalena de la Nou de Gaià, Sant Pere apòstol de Reus, Sant Jaume apòstol de Riudoms, Santíssima Trinitat de Tarragona, Santa Maria del Vilosell, del monestir de Sant Magí de la Brufaganya i diverses dispenses matrimonials.
- Des del dia 9 de novembre es pot consultar al web de l'AHAT una part important del fons nobiliària de la Família Foxà.
- Des del dia 28 de desembre es poden consultar al web de l'AHAT nova documentació parroquial digitalitzada de les parròquies de l'Assumpció d'Alcover, Santa Llúcia, verge i màrtir, de Bellmunt del Priorat, l'Assumpció de les Borges del Camp, Sant Sebastià de la Canonja, Sant Miquel arcàngel de l'Espluga de Francolí, Santa Maria de Falset, Santa Maria la Major de Montblanc, Sant Miquel arcàngel del Montmell, Santa Maria Magdalena de la Nou de Gaià, Santa Maria de la Secuita, Sant Pere apòstol de Reus, Sant Jaume apòstol de Riudoms, i també de la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist de Tarragona, diverses dispenses matrimonials i expedients d'oratoris.

Biblioteca auxiliar i hemeroteca

Durant l'any s'ha dut a terme la revisió de tota la biblioteca catalogada per tal d'esmenar possibles errors de catalogació i comprovar que els exemplars estiguessin al seu lloc. Igualment, es va començar la revisió del fons de publicacions periòdiques per tal de portar-lo al dia. Al finalitzar l'any 2016 la biblioteca auxiliar de l'AHAT comptava amb 4.880 llibres i 101 revistes..

Com en els anys anteriors, s'ha seguit la política d'adquisició, tant a través de compra com per donacions, de monografies d'història local de les poblacions de l'arxidiòcesi de Tarragona, així com d'obres especialitzades d'història en general com de l'Església. Així, el 25 de maig es van rebre 7 capsos entre llibres i revistes duplicats de la Institució Milà i Fontanals.

Finalment, i davant l'augment dels llibres de la biblioteca auxiliar catalogats durant el segon semestre de l'any es van instal·lar, amb previsió de futur, unes noves prestatgeries a la sala de Mn. Sanç Capdevila i Felip.

Tarragona, 31 de gener de 2017

Joan M. Quijada Bosch
Tècnic de l'AHAT

Neus Sánchez Pié
Tècnica de l'ACT i l'AHSP

Mn. Manuel Maria Fuentes i Gasó, pvre.
Director de l'AHAT

secció documental

Francesc, papa

Audiències generals del dimecres “L’Esperança cristiana”

**5. RAQUEL «PLORA ELS SEUS FILLS», PERÒ... «EL TEU FUTUR
ÉS D’ESPERANÇA» (JR 31,15.17)**

4 de gener de 2017

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

En la catequesi d’avui voldria contemplar amb vosaltres una figura de dona que ens parla de l’esperança viscuda amb llàgrimes. Es tracta de Raquel, l’esposa de Jacob i la mare de Josep i Benjamí, la qual, com ens explica el Llibre del Gènesi, mor quan infanta el seu segon fill, és a dir Benjamí.

El profeta Jeremies es refereix a Raquel adreçant-se als israelites a l’exili per consolar-los, amb paraules plenes d’emoció i de poesia; és a dir, agafa la lamentació de Raquel però dóna esperança:

«Això diu el Senyor :
A Ramà se sent un crit,
un plany, un plor amarg :
és Raquel que plora els seus fills
i no vol que la consolín,
perquè els seus fills ja no hi són» (Jr 31,15)

En aquests versos, Jeremies presenta aquesta dona al seu poble, la gran matriarca de la seva tribu, en una realitat de dolor i llàgrimes, però juntament a una perspectiva de vida insospitada. Raquel, que en la narració del Gènesi havia mort en el moment del part i havia assumit aquella mort perquè el fill pogués viure, ara en canvi, representada pel profeta com a viva a Ramà, allà on es reunien els deportats, plora pels fills que en un cert sentit han mort anant a l’exili; fills que, com ella mateixa diu, «ja no hi són», han desaparegut per sempre.

I per això Raquel no vol ser consolada. Aquest refús expressa la profunditat del seu dolor i l'amargor de les seves llàgrimes. Davant la tragèdia de la pèrdua dels fills, una mare no pot acceptar paraules o gestos de consol, que sempre són insuficients, incapaços de calmar el dolor d'una ferida que no pot i no vol ser guarida: un dolor proporcional a l'amor.

Totes les mares ho saben, i n'hi ha tantes, també avui, de mares que ploren, que no es resignen a la pèrdua d'un fill, inconsolables davant una mort impossible d'acceptar. Raquel encarna en elles el dolor de totes les mares del món, de totes les èpoques, i les llàgrimes de qualsevol ésser humà que plora pèrdues irreparables.

Aquest refús de Raquel que no vol ser consolada ens ensenya també quanta delicadesa se'ns demana davant el dolor dels altres. Per parlar d'esperança a qui està desesperat, cal compartir la seva desesperació; per eixugar una llàgrima del rostre de qui sofreix, cal unir el nostre plany al seu. Només així les nostres paraules poden ser realment capaces de donar una mica d'esperança. I si no puc dir paraules com aquestes, amb el plor, amb el dolor, millor serà el silenci; la carícia, el gest i cap paraula.

I Déu, amb la seva delicadesa i el seu amor, respon al plany de Raquel amb paraules autèntiques, no falses; així continua el text de Jeremies:

Diu el Senyor, responent a aquell plany:

«Deixa de plorar, eixuga't les llàgrimes.
No perdràs la paga del teu treball,
els teus fills tornaran del país enemic.
Ho dic jo, el Senyor.
El teu futur és d'esperança,
els teus fills tornaran a la pàtria.
Ho dic jo, el Senyor» (Jr 31,16-17)

Precisament pel plor de la mare, encara hi ha esperança per als fills, que tornaran a viure. Aquesta dona, que havia acceptat morir en el moment del part perquè el fill pogués viure, amb el seu plany ara és la font de vida nova per als fills exiliats, presoners, allunyats de la pàtria. Al dolor i al plany amarg de Raquel, el Senyor respon amb una promesa que ara pot ser de veritable consol per a la raó: el poble podrà tornar de l'exili i viure en la fe, lliure, la seva relació amb Déu. Les llàgrimes han engendrat esperança. Això no és fàcil d'entendre, però és cert. Tantes vegades, en la nostra vida, les llàgrimes sembren esperança, són llavor d'esperança.

Com sabem, aquest text de Jeremies el reprèn l'evangelista Mateu i l'aplica a la matança dels innocents (cf. 2,16-18), un text que ens posa davant la tragèdia de la mort d'éssers humans indefensos, l'horror del poder que menysprea i suprimeix la vida. Els infants de Betlem van morir per raó de Jesús. I ell, anyell innocent, moriria després, per part seva, per tots nosaltres. El Fill de Déu ha entrat en el dolor dels homes. Cal no oblidar-ho. Quan algun de vosaltres s'adreça a mi i em fa preguntes difícils, per exemple:

«Digui'm, Pare: per què pateixen els infants?», realment, no sé què respondre. Només dic: «Mira el Crucifix: Déu ens ha donat el seu Fill, ell ha sofert, i potser hi trobaràs una resposta.» Però respostes d'aquí [assenyala el cap] no n'hi ha. Només mirant l'amor de Déu que dona el seu Fill que ofereix la vida per nosaltres, pot indicar algun camí de consol. I per això diem que el Fill de Déu ha entrat en el dolor dels homes; ha compartit i ha acollit la mort; la seva Paraula és definitivament paraula de consol, perquè neix del plany.

I a la creu hi serà ell, el Fill que mor, per donar una nova fecunditat a la seva mare, confiant-li el deixeble Joan i fent-la mare del poble dels creients. La mort ha estat vençuda i es verifica així el compliment de la profecia de Jeremies. També les llàgrimes de Maria, com les de Raquel, han generat esperança i vida nova. Gràcies.

6. SALM 115. LES FALSES ESPERANCES EN ELS ÍDOLS

11 de gener de 2017

Estimats germans i germanes, bon dia! Durant el passat mes de desembre i la primera part de gener hem celebrat el temps d'Advent i després el de Nadal, un període de l'any litúrgic que desvetlla en el poble de Déu l'esperança. Esperar és una necessitat primera de l'home: esperar en el futur, creure en la vida, l'anomenat «pensament positiu».

Però és important que aquesta esperança es basi en el que realment pot ajudar a viure i a donar sentit a la nostra existència. És per això que la Sagrada Escripura ens adverteix contra les falses esperances que el món ens presenta, exposant-ne la inutilitat i mostrant-ne la falta de sentit. I ho fa de diverses maneres, però sobretot denunciant la falsedat dels ídols en els quals l'home està contínuament temptat de posar la seva confiança, fent-ne l'objecte de la seva esperança.

Els profetes i savis, especialment, insisteixen en això, tocant un punt neuràlgic del camí de fe del creient. Perquè fe és refiar-se de Déu —qui té fe, té confiança en Déu—, però arriba el moment en què, trobant-se amb les dificultats de la vida, l'home experimenta la fragilitat d'aquella fe i sent la necessitat de certes diversitat, de seguretats tangibles, concretes. Jo confio en Déu, però la situació és una mica lletja i jo necessito una certesa una mica més concreta. I aquí hi ha el perill! Aleshores tenim temptacions de buscar consols, ni que siguin efimers, que sembla que omplim la buidor de la soledat i que alleugin la fatiga de creure. I pensem que podem trobar-los en la seguretat que pot donar el diner, en les aliances amb els poderosos, en la mundanitat, en les ideologies falses. A vegades els busquem en un Déu que es doblegui a les nostres peticions i que intervingui màgicament per a canviar la realitat i fer-la com nosaltres la volem; un ídol, de fet, que com a tal no pot fer res, impotent i mentider. Però a nosaltres ens agraden els ídols, ens agraden tant! Una vegada, a Buenos Aires, jo havia d'anar d'una església a una altra, mil metres més o menys. I ho vaig fer caminant. Hi ha un parc al mig i al parc hi havia tauletes, moltes, on s'asseien els qui predeien el futur. Estava ple de tanta gent que fins i tot hi havia cua. Tu ensenyaves la mà i ells començaven, però el discurs era sempre el mateix: hi ha una dona en la teva vida, hi ha una ombra que ve, però tot acabarà bé... I

després, pagaves. I això et dóna seguretat? És la seguretat d'una —permeteu-me la paraula— estúpida. Anar al vident o a la vident que llegeixen les cartes: això és un ídol! Això és l'ídol, i quan nosaltres hi estem tan enganxats comprem falses esperances, mentre que l'esperança de la gratuïtat, que ens ha portat Jesucrist lliurant gratuïtament la vida per nosaltres, d'aquella a vegades no ens en refiem tant.

Un Salm ple de saviesa ens descriu d'una manera molt suggeridora la falsedat d'aquests ídols que el món ofereix a la nostra esperança i a la qual els homes de totes les edats estan temptats de confiar-se. És el salm 115, que diu el següent:

Els ídols d'ells són plata i or,
obra feta per mans d'home:
tenen boca, però no parlen,
tenen ulls, però no hi veuen,
orelles que no hi senten
i nas que no olora.
Les seves mans no palpen,
els seus peus no caminen
ni té veu la seva gorja.
Seran com ells els qui els fabriquen
i tots els qui hi tenen confiança.

El salmista ens presenta, d'una manera una mica irònica, la realitat absolutament efímera d'aquests ídols. I hem de comprendre que no es tracta només de figures fetes de metall o d'un altre material, sinó també de les que fem amb la nostra ment quan ens refiem de realitats limitades que transformem en absolutes, o quan reduïm Déu als nostres esquemes i a les nostres idees de divinitat; un déu que s'assembla a nosaltres, comprensibile, previsible, com els ídols de què parla el Salm. L'home, imatge de Déu, es fabrica un déu a la seva imatge, i és també una imatge no reeixida: no sent, no obra i, sobretot, no pot parlar. I nosaltres estem més contents d'anar als ídols que d'anar al Senyor. Estem moltes vegades més contents amb l'esperança efímera que et dóna aquest ídol fals, que la gran esperança segura que ens dóna el Senyor.

A l'esperança en un Senyor de la vida que amb la seva Paraula ha creat el món i condueix les nostres vides, es contraposa la confiança en simulacres muts. Les ideologies amb la seva pretensió d'absolut, les riqueses —aquest és un gran ídol—, el poder i l'èxit, la vanitat, amb la seva illusió d'eternitat i d'omnipotència, valor com la bellesa física i la salut, quan es converteixen en ídols per als quals s'ha de sacrificar tot, són realitats que confonen la ment i el cor, i en comptes d'afavorir la vida condueixen a la mort. És trist de sentir i fa mal al cor el que una vegada, fa anys, vaig sentir, a la diòcesi de Buenos Aires: una dona que es feia veure, molt maca, es vantava de la bellesa i comentava, com si fos natural: «Doncs sí, vaig haver d'avortar perquè la meva figura és molt important.» Aquests són els ídols, i et porten per un camí equivocat i no et donen felicitat.

El missatge del Salm és molt clar: si es posa l'esperança en els ídols, hom es converteix semblant a ells: imatges buides amb mans que no toquen, peus que no caminen, boques que no poden parlar. No hi ha res més a dir, es torna incapaç d'ajudar, de canviar les coses, incapaç de somriure, de donar-se, incapaç d'estimar. I també nosaltres, homes d'Església, correm aquest risc quan ens «tornem mundans». Cal ser al món però defensar-se de les il·lusions del món, que són aquests ídols que he mencionat.

Com continua el Salm, hem de confiar i esperar en Déu, i Déu ens beneirà. Això diu el Salm:

Casa d'Israel, confieu en el Senyor [...]
Casa d'Aaron, confieu en el Senyor: [...]
Els qui venereu el Senyor, confieu-hi: [...]
El Senyor es recorda de nosaltres
i ens beneirà» (v. 9.10.11.12).

El Senyor sempre ens recorda. També en els mals moments es recorda de nosaltres. I aquesta és la nostra esperança. I l'esperança no decep. Mai. Mai. Els ídols deceben sempre: són fantasies, no són realitat.

Aquesta és la magnífica realitat de l'esperança: confiant en el Senyor et tornes com ell, la seva benedicció ens transforma en els seus fills, que comparteixen la seva vida. L'esperança en Déu ens fa entrar, per dir-ho així, a l'abast de la seva memòria, del seu record que ens beneeix i ens salva. I aleshores pot brollar l'alleluia, la lloança al Déu vivent i veritable, que ha nascut de Maria per nosaltres, ha mort a la creu i ha ressuscitat en la glòria. I nosaltres tenim esperança en aquest Déu, i aquest Déu —que no és un ídol— no decep mai.

7. L'ESPERANÇA CRISTIANA – JONÀS: ESPERANÇA I PREGÀRIA *18 de gener de 2017*

Estimats germans i germanes, bon dia! En la Sagrada Escripura, d'entre els profetes d'Israel despunta una figura una mica anòmala, un profeta que intenta evadir-se de la crida del Senyor rebutjant posar-se al servei del pla diví de salvació. Es tracta del profeta Jonàs, del qual es narra la història en un petit llibre de només quatre capítols, una espècie de paràbola portadora d'un gran ensenyament: el de la misericòrdia de Déu que perdona.

Jonàs és un profeta «en sortida» i també un profeta en fuga!, és un profeta en sortida que Déu envia «a la perifèria», a Nínive, per a convertir els habitants d'aquella gran ciutat. Però Nínive, per a un israelita com Jonàs, representa una realitat amenaçant, l'enemic que posava en perill la Jerusalem mateix i, per tant, era una realitat per a destruir, certament, no per a salvar. Per això, quan Déu mana a Jonàs que prediqui en aquella

ciutat, el profeta, que coneix la bondat del Senyor i el seu desig de perdonar, intenta escapar de la seva comesa i fuig.

Durant la seva fugida, el profeta entra en contacte amb uns pagans: els mariners de la nau on havia embarcat per allunyar-se de Déu i de la seva missió. I fuig lluny, perquè Nínive era a la zona de l'Iraq i ell fuig cap a Espanya, fuig de veritat. I és precisament el comportament d'aquests homes pagans, com després ho serà el dels habitants de Nínive, que avui ens permet reflexionar una mica sobre l'esperança que, davant el perill i la mort, s'expressa en pregària.

De fet, durant la travessa pel mar es desencadena una gran tempesta i Jonàs baixa al fons de la nau i s'adorm. Els mariners, però, veient-se perduts, «cada un demanava auxili al seu déu»: eren pagans (Jo 1,5)

El capità del vaixell va despertar Jonàs dient-li: «Què fas tu dormint? Aixeca't i clama al teu déu! Potser es recordarà de nosaltres i no morirem» (Jo 1,6).

Les reaccions d'aquesta «pagans» són la reacció justa davant la mort, davant el perill, perquè és llavors que l'home fa experiència completa de la fragilitat i de la necessitat de salvació pròpies. L'horror instintiu de morir desvetlla la necessitat d'esperar en el Déu de la vida. «Potser [Déu] es recordarà de nosaltres i no morirem»: són les paraules de l'esperança que es converteixen en pregària, aquella súplica plena d'angoixa que surt dels llavis de l'home davant un perill de mort imminent.

Massa fàcilment menystenim adreçar-nos a Déu davant la necessitat com si fos sols una pregària interessada i per això imperfecta. Però Déu coneix la nostra debilitat, sap que ens recordem d'ell per a demanar ajut, i amb el somriure indulgent d'un pare respon benèvolament.

Quan Jonàs, reconeixent les seves responsabilitats, es fa a la mar per a salvar els seus companys de viatge, la tempesta es calma. La mort imminent ha portat aquests homes pagans a la pregària, ha fet que el profeta, malgrat tot, visqués la vocació pròpia al servei dels altres acceptant sacrificar-se per ells i ara condueix els supervivents al reconeixement del Senyor veritable i a la seva lloança. Els mariners, que havien pregat amb por adreçant-se als seus déus, ara, amb temor del Senyor sincer, reconeixen el Déu veritable i ofereixen sacrificis i fan promeses. L'esperança, que els havia portat a pregar per a no morir, es revela encara més poderosa i obra una realitat que va fins i tot més enllà del que ells esperaven: no sols no moren durant la tempesta, sinó que s'obren al reconeixement del veritable i únic Senyor del cel i de la terra.

Successivament, també els habitants de Nínive, davant la perspectiva de ser destruïts, pregaran, impulsats per l'esperança del perdó de Déu. Faran penitència, invocaran el Senyor i es convertiran a ell, començant pel rei, que, com el capità de la nau, dona veu a l'esperança dient: «Qui sap si Déu es repensarà, es calmarà el seu enuig i no morirem!» (Jo 3,9). També per a ells, com per a la tripulació durant la tempesta, haver afrontat la mort i haver resultat salvats els ha portat a la veritat. Així, sota la misericòrdia divina, i

encara més a la llum del misteri pasqual, la mort pot convertir-se, com ha estat per a sant Francesc d'Assís, en «la nostra germana mort» i pot representar, per a cada home i per a cada un de nosaltres, la sorprenent ocasió de conèixer l'esperança i de trobar el Senyor. Que el Senyor ens faci entendre aquesta unió entre pregària i esperança. La pregària et porta endavant en l'esperança, i quan les coses s'enfosqueixen, cal més pregària! I hi haurà més esperança. Gràcies.

8. L'ESPERANÇA CRISTIANA – JUDIT : EL CORATGE D'UNA DONA COMUNICA ESPERANÇA AL POBLE

25 de gener de 2017

Estimats germans i germanes, bon dia! D'entre les figures de dones que l'Antic Testament ens presenta, sobresurt la d'una gran heroïna del poble: Judit. El Llibre bíblic que porta el seu nom narra la imponent campanya militar del rei Nabucodonosor, el qual, regnant a Nínive, estén els límits de l'imperi derrotant i esclavitzant tota la gent del voltant. El lector comprèn que es troba davant un enemic gran i invencible que està sembrant la mort i la destrucció i que arriba fins a la Terra Promesa posant en perill la vida dels fills d'Israel.

L'exèrcit de Nabucodonosor, de fet, comandat pel general Holofernes, assetja una ciutat de la Judea, Betúlia, tallant el subministrament de l'aigua i minant per tant la resistència de la població.

La situació esdevé dramàtica, fins al punt que els habitants de la ciutat s'adrecen als ancians per demanar-los que es rendeixin als enemics. Les seves paraules són desesperades: «Ja no queda ningú que ens pugui ajudar, perquè Déu ens ha deixat a les seves mans per ser abatuts davant d'ells per la set i per mals terribles.» Arriben a dir això: «Ara no tenim qui ens ajudi. Déu ens ha posat en mans dels enemics. Caurem a terra davant d'ells, estesos per la set i la misèria. Crideu-los, doncs, i deixeu la ciutat a mercè d'Holofernes i de tot el seu exèrcit. Que la saquegin» (Jdt 7,25-26). La fi sembla ja inevitable, la capacitat de confiar en Déu s'ha esgotat. La capacitat de confiar en Déu s'ha esgotat. I quantes vegades nosaltres arribem a situacions límit en les quals ja no sentim la capacitat de tenir confiança en el Senyor. És una mala temptació! I, paradoxalment, sembla que, per fugir de la mort, no queda cap altra solució que posar-se en mans del qui mata. Ells saben que aquests soldats entraran a saquejar la ciutat, a prendre les dones com a esclaves i després mataran tots els altres. Això és precisament «el límit».

I davant tanta desesperació, el cap del poble mira de proposar un motiu d'esperança: resistir encara cinc dies esperant la intervenció salvadora de Déu. Però aquesta és una esperança feble que els fa concloure: «I si passats aquests dies no ens envia cap socors, farà com vosaltres dieu» (7,31). Pobre home: no trobava cap altra sortida. Donen cinc dies a Déu —i aquest és el pecat—; donen cinc dies a Déu per intervenir; cinc dies d'espera, però ja amb la perspectiva final. Donen cinc dies a Déu perquè els salvi, però saben

que no tenen confiança, esperen el pitjor. En realitat, no hi ha ningú, d'entre el poble, que sigui encara capaç d'esperar. Estaven desesperats.

És en aquesta situació que apareix en escena Judit. Vídua, dona d'una gran bellesa i saviesa, ella parla al poble amb el llenguatge de la fe. Valenta, reprèn el poble enfrontant-s'hi dient-los: «Poseu a prova el Senyor totpoderós, però així no coneixereu mai les seves intencions. [...] De cap manera, germans! No provoqueu la indignació del Senyor, el nostre Déu! Perquè, si no ens vol socórrer dintre aquests cinc dies, ell té prou poder per a defensar-nos el dia que vulgui o bé per a exterminar-nos davant l'enemic. [...] Per tant, demanem el seu ajut, amb l'esperança que ell ens salvarà. Ell ens escoltarà, si així ho vol» (8,13.14-15.17). És el llenguatge de l'esperança. Truquem a les portes del cor de Déu. Ell és Pare, ell ens pot salvar. Aquesta dona, vídua, corre el risc de quedar malament davant dels altres! Però és valenta! Endavant! Aquesta és una opinió meua: les dones sovint són més valentes que els homes. (Aplaudiments a l'aula).

I amb la força d'un profeta, Judit crida els homes del seu poble per tornar-los a portar a la confiança en Déu; amb la mirada d'un profeta, ella veu més enllà de l'horitzó estret proposat pels líders i que la por fa encara més limitat. Déu actuarà segur —ella ho afirma—, mentre la proposta dels cinc dies d'espera és una manera de temptar-lo i d'allunyar-se de la seva voluntat. El Senyor és Déu de salvació —i ella hi creu—, sigui de la manera que sigui. És salvació alliberar dels enemics i fer viure, però en els seus plans impenetrables pot ser salvació també lliurar a la mort. Dona de fe, ella ho sap. Coneixem després l'acabament, el desenllaç de la història: Déu salva.

Estimats germans i germanes, no posem mai condicions a Déu i deixem que l'esperança venci les nostres pors. Confiar en Déu vol dir entrar en els seus dissenys sense cap pretensió, acceptant també que la seva salvació i el seu ajut ens arriben d'una manera diferent de les nostres expectatives. Demanem al Senyor vida, salut, afecte, felicitat; i és just fer-ho, però amb la consciència que Déu sap treure vida fins i tot de la mort, que es pot experimentar la pau també en la malaltia, i que hi pot haver serenitat també en la soltedat i felicitat en les llàgrimes. No som nosaltres els qui podem ensenyar a Déu el que ha de fer, el que necessitem. Ell ho sap millor que nosaltres, i hem de refiar-nos-en, perquè els seus camins i els seus pensaments són diferents dels nostres.

El camí que Judit ens indica és el de la confiança, de l'espera en pau, de la pregària i de l'obediència. És el camí de l'esperança. Sense renúncies fàcils, fent tot el podem fer, però quedant-nos sempre en el camí de la voluntat del Senyor, perquè —ho sabem— ha pregat molt, ha parlat molt al poble, i després, valenta, se n'ha anat i ha mirat d'apropar-se al cap de l'exèrcit i ha reeixit a tallar-li el cap, a degollar-lo. És valenta en la fe i en les obres. I sempre busca el Senyor! Judit, de fet, té el seu pla propi, el duu a la pràctica amb èxit i porta el poble a la victòria, però sempre amb l'actitud de fe de qui tot ho accepta de la mà de Déu, segura de la seva bondat.

Així, una dona plena de fe i de valor dona nova força al seu poble en perill de mort i el guia per camins d'esperança, indicant-nos-els també a nosaltres. I nosaltres, si fem una

mica de memòria, quantes vegades hem sentit paraules assenyades, valentes, de persones humils, de dones humils que hom pensa —sense menysprear-les— que són ignorants... Però són paraules de la saviesa de Déu! Les paraules de les àvies. Quantes vegades les àvies saben dir la paraula precisa, la paraula d'esperança, perquè tenen l'experiència de la vida, han sofert molt, han confiat en Déu i el Senyor fa aquest do de donar-los el consell d'esperança. I, seguint aquests camins, hi haurà joia i llum pasqual confiant-se al Senyor amb les paraules de Jesús: «Pare, si ho vols, aparta de mi aquesta copa. Però que no es faci la meva voluntat, sinó la teva» (Lc 22,42). Aquesta és la pregària de la saviesa, de la confiança i de l'esperança.

Traduccions inicials de Josep M. Torrents per a Catalunya Religió, revisades

defuncions

MN. PERE LLAGOSTERA TOUS

Morí en Crist el dia 10 de gener de 2017

Nascut a Reus el 26/06/1930, els seus pares, Pere i Maria, el portaven a batejar el 12/07/1930 a la parròquia de la Puríssima Sang de la ciutat. Allà mateix seria confirmat l'octubre de 1948. D'entrada treballà a la banca i, vocació relativament tardana, rebia ja la tonsura el 08/09/1957 a Sant Joan Baptista de Valls. A Salamanca, el 29/11/1958 rebia els ministeris tradicionals de lector, acòlit, ostiari i exorcista. Finalment, rebut el sotsdiaconat a Sant Joan de Valls (20/06/1959) i el diaconat al Seminari (20/12/1959), era ordenat a Sant Pere de Reus, la seva ciutat natal, el 24/09/1960.

Secretari per un bon temps del Cardenal Arquebisbe, Dr. Benjamín Arriba y Castro, treballà en diversos afers a la Cúria diocesana. El seu ministeri parroquial, però, el desenvolupà com a vicari primerament (1964/1972) i com a rector després (1972/1999) a la parròquia de Sant Feliu de Constantí. Passà seguidament a la parròquia de la Santíssima Trinitat de Tarragona (1999/2007) on, jubilat i tot, hi continuà col·laborant pràcticament fins al final. Altres serveis ocuparen també el seu ministeri: Consell del Presbiteri, Arxiprestat de Tarragonès Ponent, confessor de les Carmelites de la Presentació de Valls (2002/2011), consiliari de l'Adoració nocturna masculina (2008/2013) i també director de la Congregació Mariana de Reus (2007/2016).

Home de conversa agradable i gran preguntaire, li escauen aquestes paraules de l'apòstol Sant Pau: «*Tingueu sempre converses agradables, i amaniu-les amb una mica de sal; sapigueu com heu de respondre a cadascú*» (Col 4,6). El seu enterrament tingué lloc el 12 de gener de 2017 a la Catedral, de la que havia estat nomenat canonge honorari el 19/10/2010. Descansi en la pau de Crist!

